

AZ INTENZÍV KERTÉSZETI MŰVELÉS HATÁSA A TALAJ TULAJDONSÁGAIRA A SZIE KERTÉSZETI TANÜZEMÉN

The effect of intensive horticulture on the properties of soils in the example of the SZIU Horticultural Experimental Field

Szerző: **Fodor Hella**, Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kar, Kertészmérnök Bsc, II. évfolyam

Témavezetők: Dr. Láng Vince, tanszéki mérnök, Szent István Egyetem, Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kar, Talajtani és Agrokémiai Tanszék

Szuvandzsiev Péter, tanszéki mérnök, Szent István Egyetem, Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kar, Kertészeti Technológiai Intézet

A kertészeti növényeink termesztése hazánkban és világviszonylatban is nagy gazdasági potenciállal rendelkező agrárágazatot képvisel. Ugyanakkor a mai fogyasztói és gazdasági igények kielégítéséhez a kertészetek szempontjából a modern fajtahasználat, a precíziós víz- és tápanyag kijuttatás, valamint a folyamatos növényvédelem nélkülözhetetlen. A talajművelés, az öntözés és a tápanyag utánpótlás jelentősen befolyásolhatja a talajképződés folyamatát, irányát, sebességét. Céлом az intenzív öntözéses kertészeti termelés talajállapotra gyakorolt hatásainak felmérése volt a Szent István Egyetem Kertészeti Tanüzemének területén.

Vizsgálatom helye a XVIII. században került művelés alá; a Gödöllői Királyi Kastély zöldséges kertjeként működött az Alsópark részeként. Az egyetem 1956-ban vette kezelésébe a 2 hektáros területet. 1958 óta folytat rajta intenzív gazdálkodást, illetve ebben az évben kezdődtek meg az első öntözési kísérletek. Az ezt követő évtizedekben fontos szerepet töltött be a kertészet működésében az agrotechnikai tényezők hatásának vizsgálata, elsősorban különböző zöldségnövények, de egyes gyümölcsfajták esetében is.

Intenzív kertészeti termelés azóta is folyik a területen, illetve a kertészet jelenleg is teret ad öntözési-, tápanyag utánpótlási-, növényvédelmi- és természetstechnológiai kísérleteknek.

A területen a jövőben bekövetkező területhasználati változások adtak aktualitást a dolgozatomnak. Mivel a területen meglehetősen hosszú ideje folyik intenzív zöldségtermesztés, így alkalmas a művelés talajra gyakorolt hatásainak vizsgálatára, így fontosnak tartottam megragadni a lehetőséget és megvizsgálni ezen hatásokat még a terület bolygatása előtt.

A terület teraszolt domboldalon helyezkedik el, így a lejtő felső, középső, és alsó szintjén is vizsgáltam egy-egy talajszelvényt a művelt területről. A viszonyítási alapul szolgáló bolygatatlan talajszelvények a felső és az alsó szinten kerültek leírásra, illetve kiegészítésre kerültek további fűrt mintákkal a többi térszínen.

Dolgozatomban leírtam a több mint 50 éve művelés alatt álló, illetve művelés alatt sosem állt területek talajának genetikai és diagnosztikai szintjeit, talajtípusát a hazai és a nemzetközi talajosztályozási rendszerben a kertészet területén belül illetve a határos parkban. Meghatároztam a genetikai szintek fizikai és kémiai jellemzőit valamint biológiai aktivitását. A feltárt talajok nagy változatosságot mutattak, mind osztályozásukban, mind fizikai, kémiai tulajdonságaikban, biológiai aktivitásukban.

Mivel a nem művelt területekre hasonló talajképző tényezők hatottak, mint a művelés alatt állókra, így a talajok tulajdonságainak összehasonlítása feltárja az antropogén hatásokat a területen, melyek akár olyan jelentősek lehetnek, hogy a talaj típusának változásában is fontos szerepet játszhatnak.